

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-csúcs 5.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölünk.

Takarékoskodjunk.

Az ötödéves viaskodásban, kint a harctéren és idehaza az ellenséggel és a belső bajokkal az élelmézzel és a fogyasztási cikkekkel, azoknak megszerzésével vivott harcainkban eddig, győzedelmeskedtünk. A vérzivataros harmadik esztendő közepén minden harctéren vagy győzedelmesen véresen verjük vissza az ellenség támadásait, vagy győzedelmesen nyomulunk előre és új sikereket, új babérleveleket fűzünk vészben megtépázott zászlónkra. A három háborús év termése a munkaerő, az elemi csapások és számtalan más baj miatt csak okos beosztással volt elegendő, míg most, a harmadik aratás után számot kell vetnünk magunkkal és sok olyan élvezetünkről kell lemondanunk, amely talán még néhány hónappal ezelőtt nehezen ment volna.

Ma azonban, amikor nem a nélkülözés, hanem csak az okos beosztás kell, hogy uralkodjon rajtunk, akkor ennek az országnak minden polgára meg fogja érteni, hogy a végső és nagy diadal, a győzelem csak úgy tudjuk megszerezni, ha élelmékészleteinket okos belátással használjuk fel a jövő évi aratásig.

Magyarország polgárságának tehát kevesebbet kell fogyasztania, sok feleslegesről lemondania. Kevés lesz a zsír, a szalonna és sok más, amiben a béke idején dúsulódunk, amit a béke idején kényszerből vettünk meg. Kevés lesz a háztartásban használatos sok olyan élelmiszer, amivel mindig pazarul bántunk, most azonban ezeket csak okos beosztással tudjuk megszerezni. Komoly az utasítás és egyszerűségi kérélem.

Ennek az országnak minden polgára komolyan élje bele magát a mai helyzetbe és minden feleslegest tagadjon meg magától és családjától. Nemzetünk nagysága, dicsőséges harcaink, győzelmeink követelik tőlünk ezt az önmegtartózkodást. Vegyünk példát Németország fiáról. Kövesztük őket a lemondásokban.

Es vigasztaljon minket az a tudat, hogy a mai helyzet nem tart már sokáig. De amíg élrekezik a régi idő, addig komolyan lássunk hozzá megélhetésünk biztosításához, amelyre csak egy út vezet: az okos beosztás, a takarékoskodás.

Az 1917-ik év közéleti programja

Kávéjegy. — A romániai szákmány elosztása. — Zselyeletilalom. — Átmenet a békés közgazdasági állapotra. — A kihágási eljárás egyszerűsítése. — A közvetítő kereskedelem.

Az országos Közéleti Hivatal 1917. évi programjáról Kürthy Lajos báró a következő felvilágosítást adta:

Nagyobb gondot ad a kávé kérdése, természetesen nem az, amit a kávéháznak szolgálnak ki, hanem ami a polgári háztartások részére szükséges. Sajnos a megoldás igen nehéz, mert kávékészleteink egészen végére jártak és csak arról lehet szó, hogy árpa, vagy más szurogatómunk segítségével elégtessük ki a fogyasztók igényét. Így sem tudjuk még ma, hogy milyen mennyiséget juttathatunk a fogyasztóknak, mert a hadseregnek igen sok kávé kell, azazban ezideig szánsszerűleg még nem jelentette be igényét. Ha tudni fogjuk, a hadseregnek mennyi kávéra van szüksége illetőleg, hogy mennyi kávé, vagy pótlóanyag áll rendelkezésünkre, akkor állapíthatom majd meg a fogyasztókra eső kvantumot. Szóval a legközelebb időn belül kávéjegyeket hozunk forgalomba.

— A gabonakészletből sem áll olyan mennyiség rendelkezésünkre, hogy ne kellene takarékosra inteni a közönséget. A fogyasztóknak erősen mérsékelniük kell igényeiket hogy súlyosabb zavar nélkül érhesük meg augusztus 15-ét, ennek a gazdasági évnek a végét.

A romániai szákmányra nem építhetünk légvárakat. Igaz, hogy Romániában tekiutélyes gabonamennyiség jutott a szövetséges hadseregek kezére, de ebből Magyarországra édeskevés fog jutni. A Romániában szákmányolt gabonából ugyanis elsősorban az ott operáló hadseregek szükségletét kell kielégíteni és csak az ezután fennmaradó rész kerül elosztásra. Miután azonban Románia ban az osztrák-magyar hadsereg igen kistiny erővel van képviselve és a németek, bolgarok, sőt a törökök is nagyobb csapatokkal vettek részt Románia elfoglalásánál, de különben is Magyarország az egyedüli gabonatermő állam a középponti szövetségben: a szákmány nagy része többi szövetségeink között kerül felosztásra. A szákmánynak ilyen módon való felosztását magasabb érdek követeli úgy, hogy mi az ellen kifogást nem emelhetünk.

— A zselye sütést sajnos most sem engedhetem meg. Én ugyan sokkal gazdaságosabbnak tartom a zselye sütést, mint a zselyét pótló süteményeket, — ép azért a süteménykésítést korlátozom is, azonban, — bár több ízben magam is előterjesztést tettem a zselyesütés megengedésére vonatkozólag a zselyesütés megengedése magasabb nyilvánosságra nem hozható érdekek miatt kere állvíhetetlen.

Az Országos Közéleti Hivatalnak az 1917. évben több nagy megoldásra váró feladata van. Bár még semmi határozott reményünk nincs a békére, mégis már most elő kell készítenünk az átmenetet a békés közgazdasági állapotokra. Az árdragítók, manipulációknak megszüntetése végett korlátozni akarjuk a közvetítő kereskedelmet. (Kettenhandelt.) Végül egyszerűsíteni fogjuk a közéleti kihágási eljárást. Eddig ez az eljárás három fokos volt: a főszolgabíró, illetőleg rendőrkapitány ítéletét a főispánhoz és a miniszterhez lehetett megfellebbezni. Így a kihágást elkövetői ellen jogerős ítélet csak négy-öt hónap mulva hozható, ami lehetővé tette, hogy az illető újra kihágást kövessen el. Ezért egyszerűsíteni akarjuk az eljárást és a felelősségi fórumok közül az egyiket meg fogjuk szüntetni. Ilyen irányban már előterjesztést is tettem a kormány-nál, amely előterjesztésemhez hozzájárult. Minthogy a kormány ezt az intézkedést törvényhozási felhatalmazás alapján akarja megtenni, valószínű, hogy a közéleti kihágási eljárás egyszerűsítésének kérdése a képviselőházban is tárgyalás alá kerül.

A rendőrség decemberi jelentése

Súlyos vádak a közönség ellen.

Sátoraljaújhely városban december havában lopás büntetése 16, lopás vétsége 27, egyéb büneset vagy vétsége 4 esetben fordult elő. A bünyűlyi iktatóba egész éven át beérkezett 543 ügydarab. A nyomozásoknak nem volt meg a kívánható sikeres eredménye, ami a nyomozó szerek elégtelenségének tulajdonítható. A kihágási iktatóba beérkezett 856 ügydarab. Ezekből list, gabona atb. csempészeti ügy 31 darab, árdragítási ügy 73. A jogerősen befajezett ügyek a kihágók neveinek felsorolásával előterjesztése közölve lesznek. Kihágási büntetéseinek, továbbá elkövetett árak értékesítése címén befolyt 5899 kor. 83 fillér. A hátrálék ennél jóval több összegre rug, amelynek

behajtását szorgalmazták. A közgazdasági iktatóba beérkezett 5098 ügydarab.

Tekintve azt, hogy alapügydarabokhoz később érkező iratok újra nem iktattatnak, hanem az eredetihez törtszámot kapnak, a beérkezett ügyiratok száma az iktatói számnak háromszorosára tehető.

Mint a közbiztonság veszélyesítő, kiutasított 20 egyén.

Tüzeset elő nem fordult, közlekedési akadályok elő nem fordultak, az egyesületek működése ellen kifogás fel nem merült.

Az alkaptányi állás betöltetlen volta és a rendőriégységnek 12 főre való apadása miatt, figyelembe véve azt is, hogy a rendőrség igen sok, a polgári közgazdasági körbe tartozó dolog elvégzésére is van utalva: normális és teljesen kielégítő eredményes működés a rendőrségtől ezidőszert nem várható, ami részben annak is tulajdonítható, hogy a közönség csekély mérvben támogatja a rendőrséget. Különösen tapasztalható ez, az árdragítási visszaélésekkel, amelyből a közönség feljelentés folytán igen kevés jut a rendőrségre, mert kiválték a publikumnak hirtelen jobb módhoz jutott része nem nézi azt, hogy mibe kerül, mi a maximális ára a közönségtől, vagy egyéb cikknek, hanem megadja, amit az oroszok kérnek; ámde ennek karát vállalja a közönségnek a rengeteg drágasággal küzködő nagyobb tömege, amelynek ez a része sokszor még a maximális áron sem juthat az életszükségleti cikkek megszerzéséhez.

A közéleti iktatóba beérkezett 856 ügydarab, amelynek egy részét a közönségnek a rengeteg drágasággal küzködő nagyobb tömege, amelynek ez a része sokszor még a maximális áron sem juthat az életszükségleti cikkek megszerzéséhez.

TÖRLEI
PEZSGÖGYÁR
KÉPVISELETE
SÁTORALJAUJHELYBEN
PRINCZ DÁNIEL
törv. bej. keresked. ügynökségénél
Wekerle-tér 2.

HIREK.

— **Vaskereszt.** Zombory József tartalékos főhadnagy a 10. honvéd gyalogezredben, vitéz magatartásának elismeréséül a német császártól a II. oszt. vaskeresztet kapta.

— **Fiatalkoruk bírójá.** Az igazságügyminiszter Jákó Gyula sátoraljaújhegyi törvényszéki bírót, — ki jelenleg orosz hadifogságban van, — három évre a fiatalkoruk bírójává nevezte ki.

— **Orvosi hír.** Markovits Arnold vadászászlóst, Markovits Mór honmannai nagykereskedő fiát dec. hó 28-án avatták orvosdoktorrá a budapesti kir. magy. tudományegyetemen.

— **A közigazgatási bizottság** januári havi rendes ülését f. hó 8-án tartotta meg, élénk érdeklődés mellett kis tárgysorozattal. A személyi ügyek tárgyalásánál tudomásul vették Fejnyó Hugó alsógyertyános és Nyulassy Nándor nagyközmeri jegyzővé történt megválasztását. Kisebb tüzek fordultak elő Madon, Tállyán, Izeoncon. Az őszi munka elévélése után a mezőgazdasági életben szünet állott be. A rendkívüli enyhe időjárás elmúlt heteinek tartós csapadék a káros hatással volt különösen, mélyebben fekvő helyeken az őszi vetésekre. Közegészségügyi utak kifogástalanok. A tanítás folyik kivéve az orosz dulta felvidék egyes községeit, hol épület hiánya miatt a tanítás szünetel.

— **Királyi üdvözlét a magyarságnak.** A felséges királyi pár tudvalevőleg saját kezű üdvözlőiratokkal kedveskedik a magyarságnak a koronázás alkalmából. A honv. miniszterium Hadsegélyező Hivatála levelezőlapon hozta forgalomba a királyi pár irásának facsimiljét. E levelezőlapok a koronázás napjának dátumával bélyegzetnek. Vidékre készségesen eljuttatja a hivatali levelezőlap egy-egy példányát mindenkinnek, aki az elesett katonák özvegyei és árvái alapja javára legalább egy koronát küld be a hivatali főpénztárának (képviselőház az utalványszelvényen K. Ü. (királyi üdvözlét) jelzéssel és pontos címmel Budapestén a hivatali városzerte árusítja a levelezőlapokat.

— **Közkatonák nászülése.** Egyes katonai parancsnokságok átlományában levő katonák nászülési engedélyét csak ama föltételek mellett adták ki, ha a menyasszony köteles magát, hogy az állammal szemben mindennemű törvényről lemond, még az esetre is, ha leendő férje a háboruban elesik. A honvédelmi miniszter most rendeletet adott ki, a melyben az ilyen rendelkezést törvénytelennek nyilvánítja s utasítja a katonai hatóságokat, hogy a legényesség nászülési szándékai elő a jövőben mesterséges akadályokat ne gördítsenek.

— **Nincs olaj, nincs petroléum.** Dacára a miniszteri ígéreteknek, még ma is erősen nélkülözi közönségünk a petroléumot. Ha egyes jószívű kereskedők leleményessége nem jönne segítségül, úgy a villanynélküli közönség majdnem mindennap sötétségben kellene hogy töltse a hosszú estéket. De most már nemcsak a magánosokat, de a közt is veszély

fenyegeti, amennyiben a városi vízművek nyersolajanyaga is fogyatékban van s ha csak az utolsó órában nem jön segítségül a miniszter, a vízművek üzeme is szünetelni fog.

— **Az égetett szeszes italok.** A hivatalos lap rendeletet közöl, mely szerint a pónásügyszeszes italok szabad forgalomba átvett égetett szeszes folyadékokat a fogyasztás céljaira zár alá veszik. Az árak megállapításakor a maximális árakhoz az igazolt szállítási költségek is hozzácsatolhatók. Az égetett szeszes italok előállítására jogosultak készleteiről két héten belül készlethezvételezt készítenek.

— **A nélkülözhető áruk behozatalának megtiltása.** A hivatalos lap a kormány rendeletét közli, amelylyel megállapítja azoknak az áru cikkeknek névjegyzékét, amelyeknek behozatala az ország területére tilos. A névjegyzékben első sorban a fénytűzési cikkek, déli gyümölcsök, tiszta gyalpmárk, drága gyapjú, pamut- és lenárak, virágok, művirágok, divatcikkek, prémek, ékszerek, drágakövek, órák, régiségek, műtárgyak, divatcipők, készítményárak, díszműtárgyak, hangszerek, zseborák, festmények stb. szerepelnek. A rendezésvédelmi okok tették szükségessé.

— **Olcsóbb lett a patika.** Január elsőjén a magyarországi gyógyszerárakban lényegesen csökkent az árszint. A gyógyszerek ára és az árszint a legtöbb gyógyszerrel ötven (50) százaléknál is nagyobb, vagyis a gyógyszerárakban fellelhető előállítású orvosságok a régi árak a feléért kaphatók. Ezt a változást az a megállapodás idézi elő, amelyet a magyar kormány nemrég kötött a német kormánnyal. Az 1915. évi áprilisában kötött és óriási mértékben emelkedett azoknak a gyógyszereknek az ára, amelyek hozzánk Németországból érkeztek. Az áremelést a német kormány rendelte el, amely egyrészt így akarta javítani a márka árfolyamát, másrészt pedig a régi ár és az új ár közötti különbséget a német hadvezetőség céljaira fordította. Az áremelés nem volt egyforma a Németországgal szövetséges államokban és a semleges országokban; mi mégis szerencsés helyzetben voltunk a semleges államokkal szemben, ahol az áremelkedés kétszer olyan nagy volt, mint nálunk. A gyógyszerek árának emelkedésének az árszint és a magas árak ugyanis nagyon megcsappantották a forgalmat, az orvosok is vigyáztak arra, hogy olcsóbb patikaszerkeket írjanak a betegeknek. Ez még nem sojtotta volna a gyógyszerárakat annyira, mint az élelmiszerek beszerzésének a nehézsége. Sok élelmiszert egyúttal fontos gyógyszer is.

— **Van már rézgálic.** Budapestről jelentik: illetékes helyről nyert értesítés szerint a földművelésügyi miniszteriumnak a f. évi szőlőpermetezés céljaira máris 300 vagon (30 000 méterháza) rézgálic áll rendelkezésre, amely már készen van részint itt bent az országban, részint pedig még a külföldön. Ennek a 300 vagon rézgálicnak a kiosztása már januárban meg fog kezdődni. Ezenfelül a további rézgálicmennyiségek beszerzése is folyamatban van. A földművelésügyi miniszter a rézgálicot a folyó évben is a törvényhatóságok

utján fogja kiosztani. A szőlősgazdáknek tehát rézgálicért nem a miniszteriumhoz, hanem a törvényhatóságokhoz kell fordulniuk. A miniszterium által kiosztandó rézgálic ára még nincs megállapítva, de az a jelenlegi viszonyok közt bizonyára oly mérsékelt lesz, hogy kétségek nélkül lényeges befolyással lesz azoknak a hihetetlenül magas áraknak a csökkentésére, amely áron a kereskedelmi forgalomban levő rézgálicot az utóbbi időben árusították és tartózkodókká fogja tenni a szőlősgazdákat az ilyen tudrágá rézgálic vásárlása tekintetében.

Mai távirataink.

Váltakozó harcok az orosz fronton.

Budapest, jan. 8.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Keleti hadszíntér:

Mackensen vezérbornagy hadcsoportja: Az ellenséget tegnap Focsaninál újból megverték, míg német német ezredek a várostól délre és délnyugatra áttörték az ellenséges vonalat, addig Polgingen Lajos altábornagy csapatai odobescii területen rohammal elfoglaltak két egymás mögött fekvő ellenséges állást, egyidejűleg a mgr. Odoba hegyvidéke is visszavetették az ellen-

seget. Az oroszok az egész vonalon meghátráltak, focsanii 110 embert elfogtak és három ágyút zsákmányoltunk.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A Putna és a Lutsita völgyekben ismét hódítottunk ellenséges területet. A Casinu felső folyása mentén szintén tért nyertünk, amelyet az ellenség hasztalanul igyekezett ellentámadásokkal tőlünk elragadni.

Lipót bajor herceg vezérbornagy hadcsoportja: Haderőnknek nincs jelenteni való.

Olasz és délkeleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Egy jó házból való fiu
tanulónak
• könyvnyomdánkban •
fizetéssel felvétetik.

ELADÓ

egy üveges zárt hintó, mely nyitva is használható.
Lácaj Lászlóné Sárospatka.

Kiégetett törkölyt

mint a „Magyar Olaj- és Zsiripari
Központ R. T.” főbizományosa

nagyobb mennyiségben

legmagasabb árban vásárolok

GRÜNBAUM SIMON
Sátoraljaújhegy.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. Belügyminiszter ur 18659/1916. sz. rendeletével Kassán anya- és csecsemővédő női tanfolyamot létesített, mely tanfolyamra való felvételre pályázhatnak teljes koru, de legfeljebb 45 éves magyar honos nők, akik:

- magyarul beszélni és irni kifogástalanul tudnak,
- polgári iskolának négy osztályát sikeresen elvégezték,
- akik erkölcsi kifogás alá nem esnek.

A tanfolyamra felvehető olyan nők is, kik az előirt iskolai minősítést nem igazolják ugyan, de egyébként a tanfolyamhoz szükséges műveltséggel rendelkeznek.

A tanfolyam ingyenes, de a hallgató saját költségén tartja el magát. A tanfolyam tartama 6 hét.

A szükséges mellékletekkel felszerelt és felbélyegzett pályázatok alulírottához 1917. évi január hó 10-ig nyújtandók be, ki akár szóbeli, akár írásbeli megkeresésre mindennemű felvilágosítással szolgál.

Kassa, 1916. évi december hó 31.

Dr. Máthé Gábor,
a kassai anya- és csecsemővédő
női tanfolyam vezetője, ig.-orvos.